

DEROGACJA – KONSULTACJE SPOŁECZNE

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Pile ogłasza rozpoczęcie procesu konsultacji społecznych w związku z wystąpieniem do FSC z wnioskiem o zgodę (derogację) na użycie środka ochrony roślin o nazwie Dimilin 480 SC do ochrony drzewostanów sosnowych przed barczatką sosnowką, brudnicą mniszką i borecznikiem sosnowcem.

FSC – Forest Stewardship Council A.C. jest organizacją promującą odpowiedzialne gospodarowanie zasobami leśnymi świata. Skupia właścicieli i zarządców lasów, organizacje społeczne i przyrodnicze, firmy przetwórstwa drzewnego i papierniczego, sieci handlowe oraz osoby prywatne, zainteresowane odpowiedzialną gospodarką leśną.

Posiadacze certyfikatu FSC muszą spełnić szereg warunków i kryteriów, które w przypadku zarządców i właścicieli lasów w Polsce zapisane są w Tymczasowym Krajowym Standardzie Odpowiedzialnej Gospodarki Leśnej w Polsce. Wypełnienie warunków określonych Standardem kontrolowane jest podczas corocznych audytów. Certyfikat przyznaje się na 5 lat. RDLP w Pile posiada certyfikat FSC od 1999r. Jednym z elementów ww. standardu jest stosowanie i prowadzenie odpowiedniej polityki w zakresie stosowania środków ochrony roślin. FSC określiła listę substancji aktywnych (FSC-GUI-30-001 V2-0), których nieuzgodnione zastosowanie skutkuje odebraniem lub zawieszeniem certyfikatu. Na liście tej znajduje się, m.in. substancja aktywna o nazwie diflubenzuron, która wchodzi w skład środka ochrony roślin Dimilin 480 SC. W przypadku konieczności użycia takiego środka ochrony roślin przez posiadacza certyfikatu FSC, musi on ubiegać się o specjalną derogację, zgodnie z procedurą opisaną w dokumencie FSC-PRO-30-001 V1-0, której elementem są m.in. konsultacje społeczne.

Konieczność ogłoszenia konsultacji społecznych w tej sprawie wynika z przepisów Polityki Pesticydowej Międzynarodowej Organizacji Forest Stewardship Council A.C. (FSC_POL_30_001_EN_FSC).

Charakterystyka środka

Środek ochrony roślin Dimilin 480 SC jest zarejestrowany do użycia w UE i w Polsce na mocy Decyzji MRiRW nr R-214/2011d z dnia 12.07.2011 r., która zmienia pierwotną Decyzję nr R-5/2008 z 22.01.2008 r. (etykieta środka będąca integralną częścią ww. Decyzji dostępna jest na stronie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi w wyszukiwarce pod adresem:

<http://www.minrol.gov.pl/pol/Informacje-branzowe/Wyszukiwarka-srodkow-ochrony-roslin>).

Dimilin 480 SC jest dopuszczony do użycia i powszechnie stosowany od lat w Europie i w Polsce na terenie sadów, pieczarkarni oraz lasów. Na obszarach leśnych stosowany jest do ograniczania liczebności gąsienic owadów liściożernych (brudnica mniszka, barczatka sosnowka i borecznik sosnowiec). Maksymalna dawka tego środka na 1 ha lasu wynosi 0,1 l. Środek w tej dawce jest bezpieczny dla pszczół, gdyż jego szkodliwość dla tych owadów stwierdzono dopiero przy ponad dwukrotnie wyższej dawce - 0,375 l/ha. Nie jest szkodliwy dla ludzi, a określony w etykiecie okres karencji środka dla runa leśnego wynosi 24 godz. od momentu wykonania zabiegu. Ewentualne wykonanie zabiegu przy użyciu preparatu Dimilin 480 SC nie będzie miało wpływu na zbiór runa leśnego.

Konieczność i zakres zastosowania insektycydu Dimilin 480 SC na terenie RDLP w Pile

Zgodnie z ustawą o lasach, w celu zapewnienia powszechnej ochrony lasu, właściciele lasów są zobowiązani do kształtowania równowagi w ekosystemach leśnych, podnoszenia naturalnej odporności drzewostanów, a w szczególności do zapobiegania, wykrywania i zwalczania nadmiernie pojawiających i rozprzestrzeniających się organizmów szkodliwych (art. 9 pkt. 2 ustawy o lasach). W myśl art. 10 pkt 2 ustawy, czyli w razie wystąpienia szkodliwych organizmów w stopniu zagrażającym trwałości lasów, na nadleśniczego nałożony jest obowiązek wykonywania zabiegów ograniczających liczebność populacji tych organizmów. Pojawianie się silnego zagrożenia drzewostanów od owadów takich, jak barczatka sosnowka i brudnica mniszka jest cykliczne. Masowy pojaw (gradacja) tych owadów obserwuje się mniej więcej co 5-10 lat. Największą gradację brudnicy mniszki

odnotowano w latach 1978-1985, gdy na terenie prawie całej Polski wykonano zabiegi agrolotnicze na powierzchni 6 mln ha.

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Pile zarządza lasami bardzo zagrożonymi występowaniem owadów. Wynika to głównie z dominacji drzewostanów sosnowych na najuboższych siedliskach borowych, często rosnących na gruntach porolnych. Ostatni raz masowy pojaw owadów liściożernych na terenie RDLP w Pile miał miejsce w latach 2011-2013. W tym czasie zagrożenie (głównie ze strony barczatki sosnowki) wystąpiło na terenach leśnych 11 nadleśnictw. Zagrożenie było na tyle silne, że miejscami (zwłaszcza w Puszczy Drawskiej) dochodziło do całkowitego uszkodzenia aparatu asymilacyjnego drzew, tzw. gołożeru. W celu nie dopuszczenia do rozprzestrzenienia się owadów, wykonano zabieg ograniczenia ich populacji metodą agrolotniczą na łącznej powierzchni 62.312 ha (w ciągu trzech lat). Zastosowano insektycydy Dimilin 480 SC, Foray 76 B oraz Mospilan 20 SP, z których tylko Dimilin 480 SC może być stosowany na starsze stadia larwalne. Gradacja owadów została skutecznie powstrzymana.

W 2016 roku w wyniku przeprowadzanej diagnostyki występowania owadów liściożernych, stwierdzono wzrastające zagrożenie ze strony głównie brudnicy mniszki oraz strzygoni choinówki. Stwierdzenie występowania owadów na znacznym obszarze RDLP w Pile oraz duża płodność samic (średnio powyżej 200 jaj w odwłoku motyla brudnicy mniszki) pojawia się niebezpieczeństwo rozwoju w latach 2017 - 2018 kolejnej gradacji. Wykonanie skutecznego zabiegu ograniczenia populacji owadów nie tylko uratuje drzewostany zagrożone żerem gąsienic, ale również ograniczy przenoszenie się zagrożenia na inne drzewostany, opanowane w mniejszym stopniu.

Każdego roku w Lasach Państwowych dokonywana jest ocena zagrożenia drzewostanów w oparciu o metodykę i zalecenia zawarte w Instrukcji Ochrony Lasu i metodyce zintegrowanej ochrony drzewostanów. Odbywa się to na podstawie oceny liczebności poszczególnych stadiów rozwojowych owadów. Pracownicy nadleśnictw liczą owady zimujących w ściółce, w czasie wiosennej wędrówki gąsienic w korony drzew oraz gąsienice żerujące w koronach drzew. Analiza liczby oraz zdrowotności gąsienic jest podstawą do podejmowania decyzji o przeprowadzeniu zabiegu ratowniczego. Dodatkowo dynamika i liczebność populacji poszczególnych gatunków

owadów określana jest na podstawie oceny liczebności motyli podczas rójki i liczby złożonych przez nie jaj.

Prognoza zagrożenia drzewostanów sosnowych przez owady liściożerne przeprowadzona latem i jesienią 2016 r. wskazuje, że wiosną 2017 r., na ok. 10 tys. ha owady wystąpią w liczbie odpowiadającej zagrożeniu bardzo silnemu (całkowita utrata aparatu asymilacyjnego drzew). Liczby te będą weryfikowane podczas wiosennych kontroli występowania owadów. Ograniczenie ich ilości, przy jednoczesnym zachowaniu trwałości lasu, możliwe jest jedynie dzięki zastosowaniu odpowiednio dobranego insektycydu. Obecnie, jedynym środkiem zarejestrowanym w Polsce przeciwko barczatce sosnowce, brudnicy mniszce i borecznikowi sosnowemu jednocześnie jest Dimilin 480 SC. Jest to również jedyny insektycyd zarejestrowany do stosowania na starsze stadia rozwojowe gąsienic, co z jednej strony pozwala na obserwację naturalnego oporu środowiska (występowanie chorób, pasożytów, drapieżników) i umożliwia podjęcie decyzji o ewentualnym odstąpieniu od zabiegu a z drugiej strony wydłuża czas możliwej jego aplikacji.

W kolejnych latach (ze względu na dużą płodność samic) możliwy jest znaczny wzrost powierzchni zagrożonej. Sytuacja taka może potrwać nawet kilka lat. Wykonanie skutecznego zabiegu w fazie narastania liczebności owadów pozwoli skrócić czas trwania gradacji oraz ograniczyć obszar zabiegów ratowniczych i ilość stosowanych insektycydów. W sytuacji, kiedy konieczne będzie dla ratowania drzewostanów wykonanie zabiegów z użyciem Dimilinu 480 SC, zostanie wykorzystana metoda agrolotnicza, przeprowadzona zgodnie z ustawą o środkach ochrony roślin, pod nadzorem właściwych terytorialnie Wojewódzkich Inspektorów Ochrony Roślin i Nasiennictwa. Na czas zabiegu i karencji środka zostanie wprowadzony czasowy zakaz wstępu do lasu, informacje o miejscu i czasie wykonywania zabiegu będą upublicznione.

Przebieg konsultacji

Prosimy o zgłaszanie merytorycznych uwag odnośnie użycia przez RDLP w Pile środka ochrony roślin – Dimilin 480 SC w terminie do **24 lutego 2017 roku**. (45 dni od daty ukazania się niniejszej informacji) pocztą tradycyjną z dopiskiem „konsultacje FSC” na adres: Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Pile, ul. Kalina 10, 64-920 Piła lub elektronicznie: rdlp@pila.lasy.gov.pl. w temacie wpisując „konsultacje FSC”.

Wszelkie informacje na ten temat zostaną Państwu udzielone również telefonicznie pod nr tel. +48 67 212 48 44.

Więcej informacji o certyfikacji FSC znajdą Państwo na stronie www.fsc.pl.

DYREKTOR
Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych
w Pile
Ryszard Standio

Piła, 3 stycznia 2017 r.